

УДК 304.42:338.22.021.1:316.752.4

Неформальні інститути селянства у моделюванні реформ і аграрної політики: теорія і практика / Жук В.М. // Економіка АПК. – 2017. – № 9. – С. 5.

Мета статті – обґрунтування пріоритетності фактору неформальних інститутів – стійких психотипів селян у сталому розвитку сільських територій та розробка організаційних підходів до стимулювання їх проактивності у розв'язанні проблем села, об'єднаної громади, аграрної і державної політики.

Методологічною й теоретичною основою статті є сучасне законодавство, праці вітчизняних та іноземних учених, а також результати власних досліджень. Використано діалектичний метод пізнання й системний підхід, а також прийоми абстрактно-логічного методу, а саме: аналіз і синтез, індукція й дедукція, аналогія і зіставлення.

Виявлено проблеми невизначеності з Моделлю аграрного устрою України. Розкрито теоретичні основи моделювання розвитку сільських територій. Акцентовано увагу на пріоритетності врахування біхевіористичного аспекту (проактивності й професійності селян) при моделюванні реформ і аграрної політики. Наведено ключові складові й принципи селозберігаючої моделі аграрного устрою України.

Доведено, що успішність сільських територій, крім державної підтримки та соціальної відповідальності підприємництва, зумовлена необхідністю зростання рівня проактивності жителів сіл. Бажану проактивність селян запропоновано формувати через їх організацію за Статутом села. Розкрито головні відмінності між сільською радою та об'єднанням селян в організацію села за відповідним статутом (засновницьким документом).

Наукова новизна полягає в теоретичному обґрунтуванні ролі організацій селян у трансформації пасивності людей що їх проактивної участі в розвитку сільських територій. Вперше розкрито місце і функціональність організацій селян у селозберігаючій моделі аграрного устрою України.

Одержані результати дослідження є основою щодо формування устрою, направлено на подолання проблеми зневіри й проактивності селян. Запровадження селозберігаючої моделі аграрного устрою дає змогу консолідувати зусилля держави, підприємництва і селян для сталого розвитку сільських територій України в національних інтересах. Табл.: 1. Рис.: 6. Бібліогр.: 33.

Ключові слова: селоцентризм, селяниноцентризм, селозберігаюче підприємство, інституціональна теорія, неформальні інститути, Модель аграрного устрою, розвиток сільських територій, організація селян, стійкі психотипи селян, аграрна реформа, сталий розвиток, аграрна політика.

УДК 304.42:338.22.021.1:316.752.4

Неформальные институты крестьянства в моделировании реформ и аграрной политики: теория и практика / Жук В.Н. // Экономика АПК. – 2017. – № 9. – С. 5.

Цель статьи – обоснование приоритетности фактора неформальных институтов – устойчивых психотипов крестьян в устойчивом развитии сельских территорий и разработка организационных подходов к стимулированию их проактивности в решении проблем села, объединенной общины, аграрной и государственной политики.

Методологической и теоретической основой статьи является современное законодательство, труды отечественных и зарубежных ученых, а также результаты собственных исследований. Используются диалектический метод познания и системный подход, а также приемы абстрактно-логического метода, а именно: анализ и синтез, индукция и дедукция, аналогия и сопоставление.

Выявлены проблемы неопределенности с Моделью аграрного строя Украины. Раскрыты теоретические основы моделирования развития сельских территорий. Акцентируется внимание на приоритетности учета биохевиористского аспекта (проактивности и профессионализма крестьян) при моделировании реформ и аграрной политики. Приведены ключевые составляющие и принципы селосохраняющей модели аграрного строя Украины.

Доказано, что успешность сельских территорий, кроме государственной поддержки и социальной ответственности предпринимательства, обусловлена необходимостью роста уровня проактивности жителей сел. Желаемую проактивность крестьян предложено формировать через их организацию по Уставу села. Раскрыты главные различия между сельским советом и объединением крестьян в организацию села за соответствующим уставом (учредительным документом).

Нау́чна новизна́ состои́т в теоретиче́ському обо́снова́нні ро́ли орга́нізацій кре́стьян в трансфо́рмації пасси́вності лю́дей отно́сительно́ их проакти́вного уча́ття в розви́тти селських тери́торій. Вперше́ раскрити́ місце і функціо́нальність орга́нізацій кре́стьян в селосохраня́ючій моде́лі аграрно́го устро́йства Укра́їни.

Получе́нні резу́льтати иссле́дованя́ явля́ються осно́вою по́ формиро́ванню устро́йства, напра́вленно́го на преодо́лення пробле́ми упа́дка і проакти́вності кре́стьян. Введе́ння селосохраня́ючій моде́лі аграрно́го устро́йства позво́ляє консолі́дувати́ уси́лья́ госуда́рства, предприни́мательства́ і сами́х кре́стьян на усто́йчи́ве розви́ття селських тери́торій Укра́їни в націо́нальних інтере́сах. Табл.: 1. Илл.: 6. Библио́гр.: 33.

Ключе́вые сло́ва: селоце́нтризм, кре́стьяноце́нтризм, селосохраня́ющее́ предприя́тие, институ́циона́льная теорія́, неформальні́ інститу́ти, Моде́ль аграрно́го устро́йства, розви́ття селських тери́торій, орга́нізація́ кре́стьян, усто́йчи́ві психоти́пи кре́стьян, аграрна́ рефо́рма, усто́йчи́ве розви́ття, аграрна́ полі́тика.

UDC 304.42:338.22.021.1:316.752.4

Informal institutions of the peasantry in modeling of reforms and agrarian policy: theory and practice / Zhuk V.M. // Ekonomika APK. – 2017. – № 9. – P. 5.

The purpose of the article is to substantiate the priority of factor of informal institutions as persistent psychological types of peasants in the sustainable rural development and work out organizational approaches to stimulate their pro-activity in solving of problems of rural areas, united communities, agrarian and state policy.

The methodological and theoretical basis of the article is modern legislature, the articles of domestic and foreign scientists, and the results of author's research. There're used dialectic method and system approach, as well as techniques of the abstract and logical method, such as: analysis and synthesis, induction and deduction, analogy and comparison.

In the article have been detected the uncertain problems with the model of agrarian structure of Ukraine. The theoretical principles of modeling of rural development are revealed. Behavioral approach (pro-activity and professionalism of the peasants) is defined as a priority factor which must be taken into account in modeling of reforms and agrarian policy. The basic components and principles of a village-saving model of the agrarian structure of Ukraine are presented.

It is proved that the success of rural areas, in addition to state support and social responsibility of entrepreneurship, requires increasing of level of peasant pro-activity. The pro-activity of the villagers is proposed to form through their organization according to the village statutes. The main differences between rural council and organization according to the village statutes are revealed.

Scientific novelty. In the article have been theoretically substantiated the role of peasant organizations in the transformation of people passivity to pro-active participation in the rural development. For the first time there're disclosed a place and functionality of peasants organization of the village-saving model of agrarian structure of Ukraine.

Practical significance. The obtained results are the basis for a formation of structure to solve the problem of peasant disappointment and pro-activity. Implementation of the village-saving model of agrarian structure in Ukraine will allows consolidating efforts of the state, entrepreneurship and peasants on the sustainable rural development in Ukraine according to the national interests. Tabl.: 1. Figs.: 6. Refs.: 33.

Keywords: village-centrism, peasant-centrism, village-saving enterprise, institutional theory, informal institutions, model of agrarian structure, rural development, peasant organization, persistent psychological types of peasants, agrarian reform, sustainable development, agrarian policy.

УДК 347.77.028:631.526.32:339.13.001.25 (477)

Державна система охорони прав на сорти рослин на сучасному етапі: становлення та розвиток / Мельник С.І. // Економіка АПК. – 2017. – № 9. – С. 19.

Метою статті є розробка науково обґрунтованих пропозицій щодо формування повноцінного державного сортодослідження та поліпшення сортового й насінневого забезпечення рослинницької галузі сільськогосподарських підприємств.

Проаналізовано розвиток законодавства з охорони прав на сорти рослин на сучасному етапі з урахуванням особливостей ресурсного потенціалу вітчизняної та іноземної селекції, сучасного стану

процесу створення насіння й садивного матеріалу, ролі рослинницької галузі у забезпеченні продовольчої безпеки держави, поглиблення інтеграції у Світову організацію торгівлі та Європейський Союз. Викладено основні практичні аспекти сортів рослин з урахуванням вітчизняного й міжнародного досвіду, специфіки економічних умов та особливостей в Україні. Намічено перспективні шляхи для прискорення розвитку Державної системи охорони прав на сорти рослин.

Розв'язання проблем дасть можливість налагодження міжнародної співпраці України у сфері охорони прав на сорти рослин. Рис.: 4. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: сорт рослин, Державна система охорони прав на сорти рослин, захист прав селекціонерів, патент, Реєстр сортів рослин України.

УДК 347.77.028:631.526.32:339.13.001.25 (477)

Государственная система охраны прав на сорта растений на современном этапе: становление и развитие / Мельник С.И. // Экономика АПК. – 2017. – № 9. – С. 19.

Целью статьи является разработка научно обоснованных предложений относительно формирования полноценного государственного сортоиспытания и улучшения сортового и семенного обеспечения растениеводческой отрасли сельскохозяйственных предприятий.

Проанализировано развитие законодательства относительно охраны прав на сорта растений на современном этапе с учетом особенностей ресурсного потенциала отечественной и иностранной селекции, современного состояния процесса создания семян и посевного материала, роли растениеводческой отрасли в обеспечении продовольственной безопасности государства, углубления интеграции в Мировую организацию торговли и Европейский Союз. Изложены основные практические аспекты сортов растений с учетом отечественного и международного опыта, специфики экономических условий и особенностей в Украине. Намечены перспективные пути для ускорения развития Государственной системы охраны прав на сорта растений.

Решение проблем предоставит возможность налаживания международного сотрудничества Украины в сфере охраны прав на сорта растений. Илл.: 4. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: сорт растений, Государственная система охраны прав на сорта растений, защита прав селекционеров, патент, Реестр сортов растений Украины.

UDC 347.77.028:631.526.32:339.13.001.25 (477)

State system of protection of rights on plant sorts on the modern stage: establishment and development / Melnyk S.I. // Ekonomika APK. – 2017. – № 9. – P. 19.

The purpose of the article is to develop scientifically reasonable suggestions to form valuable state sort research and improve sort and seed providing of crop production in agricultural enterprises.

There's analyzed development of legislation of protection of rights to plant sorts on the modern stage considering the features of resource potential of domestic and foreign selection, modern process of creation of seed and sowing material, role of crop production in providing of state food safety, deepening of integration in WTO and EU. The basic practical aspects of plant sorts are expounded considering domestic and international experience, specifics of economic terms and features in Ukraine. There're set perspective ways for a acceleration of development of the State system of protection of rights on plant sorts.

The decision of problems will make possible to adjust international cooperation of Ukraine in the area of protection of rights on plant sorts. Figs.: 4. Refs.: 12.

Keywords: plant sort, State system of protection of rights on plant sorts, protection of selectionists's rights, patent, Register of plant sorts of Ukraine.

УДК 63:368.025.61

Методичні підходи до визначення інтегрального показника продовольчої безпеки / Скрипник А.В., Стариченко Є.М. // Економіка АПК. – 2017. – № 9. – С. 25.

Мета статті – удосконалення методики інтегральної оцінки продовольчої безпеки з урахуванням існуючої інформаційної бази та затверджених Урядом індикаторів, а також оцінка на основі визначеного індикатора ризиків виникнення продовольчої небезпеки.

У процесі дослідження використано методи прогнозування, теорії ймовірності, математичної статистики, економіко-математичні методи.

Як елемент наукової новизни запропоновано методику розрахунку інтегрального показника продовольчої безпеки на підставі трикомпонентного аналізу: економічна доступність, фізична забезпеченість, достатність споживання. Дана методика синтезувала в собі напрацювання зарубіжних і вітчизняних учених по методиці оцінки стану продовольчої безпеки.

На підставі властивостей похибки економетричного прогнозу визначено процедуру оцінки ризиків продовольчої безпеки.

Практична значущість – представлена методика дає змогу за допомогою інтегрального індикатора оцінити стан продовольчої безпеки та виявити основні фактори, що його визначають. Табл.: 6. Рис.: 1. Бібліогр.: 24.

Ключові слова: продовольча безпека, інтегральний показник, економічна доступність, фізична доступність, достатність споживання, ризик продовольчої безпеки, прогноз.

УДК 63:368.025.61

Методические подходы к определению интегрального показателя продовольственной безопасности / Скрипник А.В., Стариченко Е.Н. // Экономика АПК. – 2017. – № 9. – С. 25.

Цель статьи – усовершенствование методики интегральной оценки продовольственной безопасности с учетом существующей информационной базы и утвержденных Правительством индикаторов, а также оценка на основе определенного индикатора риска возникновения продовольственной опасности.

В процессе исследования использованы методы прогнозирования, теории вероятности, математической статистики, экономико-математические методы.

Как элемент научной новизны предложена методика расчета интегрального показателя продовольственной безопасности на основе трёхкомпонентного анализа: экономическая доступность, физическая обеспеченность, достаточность потребления. Данная методика синтезировала в себе наработки зарубежных и отечественных ученых по методике оценки состояния продовольственной безопасности.

На основе свойств погрешности эконометрического прогноза определена процедура оценки рисков продовольственной безопасности.

Практическая значимость – представленная методика дает возможность с помощью интегрального индикатора оценить состояние продовольственной безопасности и выявить основные факторы, его определяющие. Табл.: 6. Илл.: 1. Библиогр.: 24.

Ключевые слова: продовольственная безопасность, интегральный показатель, экономическая доступность, физическая доступность, достаточность потребления, риск продовольственной безопасности, прогноз.

UDC 519.2:338.43

Methodical approaches to the definition of an integral indicator of food security / Skrypnyk A.V., Starychenko Ye.M. // Ekonomika APK. – 2017. – № 9. – P. 25.

The purpose of the article is to improve a methodology for the integrated assessment of food security taking into account the existing information base and indicators approved by the CMU, and to assess the food security risks based on a definite indicator.

In the process of research were used methods of forecasting, probability theory, mathematical statistics and economics-mathematical methods.

As an element of scientific novelty there's proposed a method of calculating the integral indicator of food security based on the three-component analysis: economic availability, physical accessibility, consumption

sufficiency. This technique has been synthesized the experience of foreign and domestic scientists in the method of assessment of the state food security.

The procedure for assessment of food safety risks has been determined, based on the properties of an error of the econometric forecast.

Practical significance lies in the presented method which allows using an integral indicator to assess the state food security and identify its main determinative factors. Tabl.: 6. Figs.: 1. Refs.: 24.

Keywords: food security, integral indicator, economic availability, physical accessibility, consumption sufficiency, food security risk, forecast.

УДК 338.439

Підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств в умовах євроінтеграції / Спаский Г.В. // Економіка АПК. – 2017. – № 9. – С. 33.

У статті розкрито стан, основні проблеми, що перешкоджають підвищенню конкурентоспроможності аграрного підприємства на сучасному етапі економічного розвитку, а також окреслено шляхи їх подолання в умовах євроінтеграції. Підвищення конкурентоспроможності аграрних товаровиробників у нинішніх умовах повинно бути пов'язано з фермерськими господарствами та виробничими кооперативами.

Актуальність проблеми забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств зумовлена загостренням конкуренції на внутрішньому й зовнішньому ринках і дедалі більшою інтеграцією України до європейського простору. Отже, вона потребує переосмислення та теоретико-методологічного оновлення, що враховувало б зміни у характері конкурентних переваг, у механізмах досягнення високого рівня конкурентоспроможності. Останню демонструють не встановленням політичних зв'язків із владою й створенням на ринку перешкод для появи нових конкурентів, а насамперед використанням ринкових методів досягнення конкурентних переваг – активізацією інноваційної активності, оптимізацією системи управління та організації виробництва.

Для підтримання певного рівня інноваційності аграрного підприємства потрібне постійне зростання інноваційного потенціалу і як складової – загального потенціалу виробництва. Табл.: 2. Рис.: 1. Бібліогр.: 16.

Ключові слова: конкурентоспроможність, аграрні підприємства, євроінтеграція, проблеми конкурентоспроможності, підвищення конкурентоспроможності, конкуренція, конкурентне середовище, інновації.

УДК 338.439

Повышения конкурентоспособности аграрных предприятий в условиях евроинтеграции / Спаский Г.В. // Экономика АПК. – 2017. – № 9. – С. 33.

В статье раскрыты состояние, основные проблемы, препятствующие повышению конкурентоспособности аграрного предприятия на современном этапе экономического развития, а также начертаны пути их преодоления в условиях евроинтеграции. Повышение конкурентоспособности аграрных товаропроизводителей в современных условиях должно быть связано с фермерскими хозяйствами и производственными кооперативами.

Актуальность проблемы обеспечения конкурентоспособности отечественных предприятий обусловлена обострением конкуренции на внутреннем и внешних рынках и всё большей интеграцией Украины к Европейскому пространству. Следовательно, данная проблема требует переосмысления и теоретико-методологического обновления, что учитывало б изменения в характере конкурентных преимуществ, в механизмах достижения высокого уровня конкурентоспособности. Последнюю демонстрируют не установлением политических связей с властью и созданием на рынке препятствий для появления новых конкурентов, а, в первую очередь, использованием рыночных методов достижения конкурентных преимуществ – активизацией инновационной активности, оптимизацией системы управления и организации производства.

Для поддержания определенного уровня инновационности аграрного предприятия необходим постоянный рост инновационного потенциала и как составляющей – общего потенциала производства. Табл.: 2. Илл.: 1. Библиогр.: 16.

Ключевые слова: конкурентоспособность, аграрные предприятия, евроинтеграция, проблемы конкурентоспособности, повышение конкурентоспособности, конкуренция, конкурентная среда, инновации.

UDC 338.439

Increasing of competitiveness of the agrarian enterprises in terms of European integration / Spaskyi H.V. // *Ekonomika APK.* – 2017. – № 9. – P. 33.

In the article there're revealed the state, main problems that impede competitiveness of agrarian enterprise at the present stage of economic development, and also outlined the ways to overcome them in terms of European integration. Increasing of competitiveness of agrarian producers in the current conditions should be related to farms and production cooperatives.

The urgency of the problem of increasing of competitiveness of the domestic enterprises is connected with the intensification of competition in the domestic and foreign markets and the increasing integration of Ukraine into the European space. It requires a rethinking and theoretical and methodological renewal that takes into account changes in the nature of competitive advantages and mechanisms for achieving a high level of competitiveness. The latter is demonstrated not by establishment of political connections with the authorities and creation of market barriers for the emergence of new competitors, but first of all, by use of truly market-based methods to achieve competitive advantages – innovation activity, optimization of the management system and production organization.

In order to maintain a certain level of innovation, an agrarian enterprise needs constant growth of innovation potential and total potential of production as its component. *Tabl.: 2. Figs.: 1. Refs.: 16.*

Keywords: competitiveness, agrarian enterprises, European integration, problems of competitiveness, increasing of competitiveness, competition, competitive environment, innovations.

**МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
АГРАРНОЇ СФЕРИ**

**LOGISTICAL SUPPORT OF THE
AGRARIAN SPHERE**

UDC 631.11.005 (477)

Development of the material and technical base of agrarian enterprises / Mykhailov M.H. // *Ekonomika APK.* – 2017. – № 9. – P. 41.

The aim of the article is to analyze basic indexes of functioning of material and technical base of agrarian enterprises in the context of their development and forming of the effective use.

The basic existent tendencies of the innovative-investment rigging of material and technical base of agrarian enterprises are investigated in the article. There's underlined that the increasing of efficiency of agricultural enterprises is not practically possible without introduction of innovations and investments to the material and technical base.

Increasing of agriculture rigging by the fixed productive assets to the economically reasonable level, improvement of their specific composition and structure will allow to renew and modernize the material and technical base of agricultural enterprises with taking into account of achievements of scientific and technical progress, to accelerate the performance of important tasks on further intensification of production, to assist to introduction in crop and animal production of progressive technologies, to increase the labour productivity.

From the elements of scientific novelty great importance has an innovative-investment development of the material and technical base of agrarian enterprises and their timely renewal and recreation. *Tabl.: 1. Figs.: 3. Refs.: 15.*

Keywords: material and technical base, fixed assets, innovative-investment development, recreation, modernization.

УДК 631.11.005 (477)

Розвиток матеріально-технічної бази аграрних підприємств / Михайлов М.Г. // *Економіка АПК.* – 2017. – № 9. – С. 41.

Метою статті є аналіз основних показників функціонування матеріально-технічної бази аграрних підприємств у контексті їх розбудови та ефективного використання.

Досліджено основні показники інноваційно-інвестиційного оснащення матеріально-технічної бази аграрних підприємств. Підкреслено, що підвищення ефективності сільськогосподарських підприємств практично неможливе без введення інновацій та інвестицій у матеріально-технічну базу.

Збільшення оснащеності сільського господарства основними виробничими засобами до економічно обґрунтованого рівня, удосконалення їх видового складу і структури дають змогу оновляти й модернізувати матеріально-технічну базу сільськогосподарських підприємств із урахуванням досягнень науково-технічного прогресу, прискорити розв'язання важливих завдань щодо подальшої інтенсифікації виробництва, сприятимуть впровадженню в галузях рослинництва і тваринництва прогресивних технологій, підвищенню продуктивності праці.

З елементів наукової новизни відзначено важливість інноваційно-інвестиційного розвитку матеріально-технічної бази аграрних підприємств та їх своєчасного оновлення й відтворення. Табл.: 1. Рис.: 3. Бібліогр.: 15.

Ключові слова: матеріально-технічна база, основні засоби, інноваційно-інвестиційний розвиток, відтворення, модернізація.

УДК 631.11.005 (477)

Развитие материально-технической базы аграрных предприятий / Михайлов Н.Г. // Экономика АПК. – 2017. – № 9. – С. 41.

Целью статьи является анализ основных показателей функционирования материально-технической базы аграрных предприятий в контексте их развития и формирования эффективного использования.

Исследованы основные показатели инновационно-инвестиционной оснащённости материально-технической базы аграрных предприятий. Подчеркнуто, что повышение эффективности сельскохозяйственных предприятий практически невозможно без введения инноваций и инвестиций в материально-техническую базу.

Увеличение оснащённости сельского хозяйства основными производственными средствами до экономически обоснованного уровня, усовершенствование их видового состава и структуры дали возможность обновлять и модернизировать материально-техническую базу сельскохозяйственных предприятий с учётом достижений научно-технического прогресса, ускорить решение важных задач по дальнейшей интенсификации производства, будут способствовать внедрению в отраслях растениеводства и животноводства прогрессивных технологий, повышению производительности труда.

Из элементов научной новизны отмечена важность инновационно-инвестиционного развития материально-технической базы аграрных предприятий и их своевременного обновления и воспроизводства. Табл.: 1. Илл.: 3. Библиогр.: 15.

Ключевые слова: материально-техническая база, основные средства, инновационно-инвестиционное развитие, воспроизводство, модернизация.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

FOREIGN ECONOMIC RELATIONS

UDC 339.94:631.145 (477+510)

International transportations in foreign trade of AIC products / Stukach T.M. // Ekonomika APK. – 2017. – № 9. – P. 46.

Purpose of the article is to investigate current organization state of international transportations of AIC products, to reveal their features and outline directions for improvement of the situation on agro-logistics market.

Theoretical and methodological basis of the research is the works of scientists on the problems of efficient use and development of international transportations, transport services of agricultural enterprises and issues of organization of transportation in the agricultural sector of the country's economy. The work is based on general scientific and special methods of research, theoretical generalization, comparison, economic-statistical.

The research formulates the author's view on the modern process of organizing an international transportation of domestic AIC products and allows identifying components of agro-logistics managing process.

As an element of scientific novelty there's proposed a mechanism of activating creation of logistic agro-hubs for Ukrainian exporters with the aim of increasing the volume of products export to the countries of Asia and Africa.

The article is aimed at promoting working out of a nationwide program for the development of transportations in the export of AIC products. Figs.: 2. Refs.: 18.

Keywords: transport, international transportations, AIC products, transportation of agricultural products, agro-hubs.

УДК 339.94:631.145 (477+510)

Міжнародні перевезення у зовнішній торгівлі продукцією АПК / Стукач Т.М. // Економіка АПК. – 2017. – № 9. – С. 46.

Мета статті – дослідити сучасний стан організації міжнародних перевезень продукції АПК, розкрити їхні особливості та окреслити напрями поліпшення ситуації на ринку агрологістики.

Теоретичною й методологічною базою дослідження є праці науковців щодо проблем ефективного використання та розвитку міжнародних транспортних перевезень, транспортного обслуговування сільгоспідприємств і питань організації перевезень в аграрному секторі економіки країни. Робота ґрунтується на загальнонаукових та спеціальних методах дослідження, теоретичного узагальнення, порівняння, економіко-статистичного.

Дослідження формулює авторський погляд на сучасний процес організації міжнародних перевезень продукції вітчизняного АПК і дає змогу виділити складові процесу управління агрологістикою.

Як елемент наукової новизни запропоновано механізм активізації створення логістичних агрохабів для українських експортерів із метою збільшення обсягів експорту продукції до країн Азії й Африки.

Дослідження сприяє розробці загальнонаціональної програми розвитку транспортних перевезень при експортуванні продукції АПК. Рис.: 2. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: транспорт, міжнародні транспортні перевезення, продукція АПК, перевезення сільськогосподарської продукції, агрохаби.

УДК 339.94:631.145 (477+510)

Международные перевозки во внешней торговле продукцией АПК / Стукач Т.Н. // Экономика АПК. – 2017. – № 9. – С. 46.

Цель статьи – исследовать современное состояние организации международных перевозок продукции АПК, раскрыть их особенности и обозначить направления улучшения ситуации на рынке агрологистики.

Теоретической и методологической базой исследования являются труды ученых по проблемам эффективного использования и развития международных транспортных перевозок, транспортного обслуживания сельхозпредприятий и вопросов организации перевозок в аграрном секторе экономики страны. Работа основывается на общенаучных и специальных методах исследования, теоретического обобщения, сравнения, экономико-статистического.

Исследование формирует авторский взгляд на современный процесс организации международных перевозок продукции отечественного АПК и даёт возможность выделить составляющие процесса управления агрологистикой.

Как элемент научной новизны предложен механизм активизации создания логистических агрохабов для украинских экспортеров с целью увеличения объемов экспорта продукции в страны Азии и Африки.

Исследование способствует разработке общенациональной программы развития транспортных перевозок при экспортировании продукции АПК. Илл.: 2. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: транспорт, международные транспортные перевозки, продукция АПК, перевозка сельскохозяйственной продукции, агрохабы.

УДК 338.439(477)

Розвиток інститутів агропродовольчого сектору економіки / Болдырева Л.М., Шеремет О.О.
// Економіка АПК. – 2017. – № 9. – С. 52.

Мета статті – дослідити еволюцію інститутів агропродовольчого сектору економіки України та обґрунтувати напрями реформування його інституціональної системи.

Теоретичною й методологічною базою дослідження є загальнотеоретичні методи наукового пізнання, включаючи фундаментальні положення та принципи розвитку економіки, висвітлені у працях вітчизняних і зарубіжних учених. Для досягнення зазначеної мети використано індуктивний та дедуктивний методи, що уможливили систематизувати й обробити інформацію, теоретично осмислити та уточнити окремі аспекти обраної проблематики.

Дослідження визначає авторський погляд на сучасний процес розвитку інститутів та їх впливу на ефективність діяльності агропродовольчого сектору економіки країни. Обґрунтовано напрями реформування інституційного середовища агропродовольчого сектору ринкового типу, визначено основні тенденції сучасного етапу формування зазначеного інституціонального середовища та доведена доцільність реформування останнього покроковим методом.

Елементи наукової новизни містить запропонована класифікація інститутів агропродовольчого сектору економіки й покроковий метод формування інститутів.

Зазначені підходи можуть бути використані органами державної влади та місцевого самоврядування при плануванні й прогнозуванні розвитку економіки. Табл.: 1. Бібліогр.: 9.

Ключові слова: аграрна економіка, інститути, продовольство, сільське господарство, ринок, інституційна система, розвиток.

УДК 338.439(477)

Развитие институтов агропродовольственного сектора экономики / Болдырева Л.Н., Шеремет О.А. // Экономика АПК. – 2017. – № 9. – С. 52.

Цель статьи – исследовать эволюцию институтов агропродовольственного сектора экономики Украины и обосновать направления реформирования его институциональной системы.

Теоретической и методологической базой исследования являются общетеоретические методы научного познания, включая фундаментальные положения и принципы развития экономики, освещенные в работах отечественных и зарубежных ученых. Для достижения указанной цели использованы индуктивный и дедуктивный методы, позволившие систематизировать и обработать информацию, теоретически осмыслить и уточнить отдельные аспекты выбранной проблематики.

Исследование формулирует авторский взгляд на современный процесс развития институтов и их влияния на эффективность деятельности агропродовольственного сектора экономики страны. Обоснованы направления реформирования институциональной среды агропродовольственного сектора рыночного типа, определены основные тенденции современного этапа формирования указанной институциональной среды и доказана целесообразность реформирования её пошаговым методом.

Элементы научной новизны содержит предложенная классификация институтов агропродовольственного сектора экономики и пошаговый метод формирования институтов.

Указанные подходы могут быть использованы органами государственной власти и местного самоуправления при планировании и прогнозировании развития экономики. Табл.: 1. Библиогр.: 9.

Ключевые слова: аграрная экономика, институты, продовольствие, сельское хозяйство, рынок, институциональная система, развитие.

UDC 338.439(477)

Development of institutes of the agro-food sector of economics / Boldyrieva L.M., Sheremet O.O. // Ekonomika APK. – 2017. – № 9. – P. 52.

The purpose of the article is to investigate the evolution of the AFS institutes and to substantiate the directions of institutional system reforming of the agro-food sector of the Ukrainian economics.

The theoretical and methodological basis of the research is the general theoretical methods of scientific knowledge, including the fundamental thesis and principles of economic development, which are covered in

works of the domestic and foreign scientists. To solve the purpose there're used inductive and deductive methods that made it possible to systematize and process information and theoretically interpret and clarify certain aspects of the chosen problem.

The research formulates the author's view on the modern process of development of the institutes and their influence on efficiency of the agro-food sector of the country's economics. In the article there're substantiated the directions of reformation of the market type agro-food sector institutional environment, identified the main tendencies of the current stage of specified institutional environment formation and proved the expediency of reforming the institutional environment by a step-by-step method.

The elements of scientific novelty are in the proposed classification of the economics agro-food sector institutes and the step-by-step method for the institutes' formation.

These approaches can be used by public authorities and local governments in planning and forecasting of economic development. Tabl.: 1. Refs.: 9.

Keywords: agrarian economy, institutions, food, agriculture, market, institutional system, development.

UDC 504:63:061.1ЄС

“Cross compliance” as an institutional norm for ensuring of ecological agriculture in the European Union / Kovalchuk O.D. // *Ekonomika APK.* – 2017. – № 9. – P. 57.

The purpose of the article is to reveal the institutional mechanism for a formation and implementation of the European Cross compliance requirements as a basis for environmentally safe agriculture.

The research is based on use of the unity of theory and practice principle. The methodological basis of the research is the general scientific methods of cognition, in particular: historical-evolutionary method (in the research of the CAP EU evolution, transformation of approaches to regulation of the European agricultural sector); systematic-structural analysis and synthesis of economic processes and phenomena (in the classification of standards and tools for controlling of the Cross Compliance system requirements); analysis and synthesis (in the assessing of implementation of environmental protection requirements, food quality and animal welfare by European farmers).

In the process of research, conducted by comparative and system analysis, there're determined an economic essence of the multifunctional model of agriculture in the EU, which underlies the agrarian sector regulation system. The content of European farmer support system, subsidies mechanisms and tools, and ecological cross compliance requirements for agriculture is disclosed and the main factors and directions of its transformation are determined.

The practical meaning of the statements, conclusions and recommendations formulated by the author in the article lies in their using as a methodological basis for the effective mechanisms and strategies development of increasing of the Ukrainian agrarian sector competitiveness, which would ensure rural development, proper agricultural production and preservation of the environment. Figs.: 1. Refs.: 14.

Keywords: Common agrarian policy, Cross compliance, direct payments, market measures, farmer, beneficiary, demand, environment.

УДК 504:63:061.1ЄС

“Cross compliance” як інституційна норма забезпечення екологічного сільського господарства в Європейському Союзі / Ковальчук О.Д. // *Економіка АПК.* – 2017. – № 9. – С. 57.

Мета статті – розкрити інституційний механізм формування і реалізації європейських вимог Cross compliance як базової основи екологічно безпечного сільського господарства.

Дослідження ґрунтується на використанні принципу єдності теорії і практики. Методологічною основою дослідження є загальнонаукові методи пізнання, зокрема історико-еволюційний метод (при дослідженні еволюції САП ЄС, трансформації підходів до регулювання європейського аграрного сектору економіки); системно-структурний аналіз та узагальнення економічних процесів і явищ (при класифікації стандартів та інструментів контролю вимог системи Cross compliance); аналіз і синтез (при оцінці виконання європейськими фермерами вимог стосовно захисту навколишнього середовища, якості продуктів харчування й належного утримання тварин).

У процесі дослідження, проведеного порівняльного та системного аналізів визначено економічну сутність багатofункціональної моделі сільського господарства ЄС, яка лежить в основі системи регулювання аграрного сектору; розкрито зміст європейської системи підтримки фермерів, механізмів й

інструментів субсидування та екологічних вимог ведення сільського господарства Cross compliance; визначено основні фактори й напрями її трансформації.

Практичне значення сформульованих автором у статті положень, висновків і рекомендацій полягає в тому, що вони можуть бути методологічною основою для розробки ефективних механізмів та стратегії підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору України, що забезпечуватиме сільський розвиток, належне ведення сільськогосподарського виробництва й збереження навколишнього природного середовища. Рис.: 1. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: Спільна аграрна політика, система взаємної відповідності, прямі виплати, ринкові заходи, фермер, бенефіціар, вимога, навколишнє середовище.

УДК 504:63:061.1ЄС

"Cross compliance" как институциональная норма обеспечения экологического сельского хозяйства в Европейском Союзе / Ковальчук А.Д. // Экономика АПК. – 2017. – № 9. – С. 57.

Цель статьи – раскрыть институциональный механизм формирования и реализации европейских требований Cross compliance как базовой основы экологически безопасного сельского хозяйства.

Исследование базируется на использовании принципа единства теории и практики. Методологической основой исследования являются общенаучные методы познания, в частности историко-эволюционный (при исследовании эволюции САП ЕС, трансформации подходов к регулированию европейского аграрного сектора экономики); системно-структурный анализ и обобщение экономических процессов и явлений (при классификации стандартов и инструментов контроля требований системы Cross compliance); анализ и синтез (при оценке выполнения европейскими фермерами требований по защите окружающей среды, качества продуктов питания и надлежащего содержания сельскохозяйственных животных).

В ходе исследования, проведенного сравнительного и системного анализа определена экономическая сущность многофункциональной модели сельского хозяйства ЕС, которая лежит в основе системы регулирования аграрного сектора; раскрыто содержание европейской системы поддержки фермеров, механизмов и инструментов субсидирования и экологических требований ведения сельского хозяйства Cross compliance; определены основные факторы и направления ее трансформации.

Практическое значение сформулированных автором в статье положений, выводов и рекомендаций заключается в том, что они могут служить методологической основой для разработки эффективных механизмов и стратегии повышения конкурентоспособности аграрного сектора Украины, что обеспечит сельское развитие, надлежащее ведение сельскохозяйственного производства и сохранения окружающей природной среды. Илл.: 1. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: Общая аграрная политика, система взаимного соответствия, прямые выплаты, рыночные меры, фермер, бенефициар, требование, окружающая среда.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

FOREIGN EXPERIENCE OF THE DEVELOPMENT OF
AGRARIAN PRODUCTION

УДК 332.3

Управління земельними ресурсами в контексті реалізації земельно-кадастрової політики Європейського Союзу / Юрченко І.В. // Економіка АПК. – 2017. – № 9. – С. 63.

Мета статті – дослідити завдання, які виконують державні агентства з управління земельним кадастром країн Європи та України.

У процесі дослідження використано методи: діалектичний і порівняння.

Досліджено мету створення й основні завдання, які виконують державні агентства десяти країн Європи та України з управління земельним кадастром. Проведено порівняння завдань, які виконує Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, з тими, що покладено на державні агентства країн Європи з управління земельним кадастром.

За результатами дослідження обґрунтовано висновок, що в жодній із десяти проаналізованих країн Європи державні агентства у сфері земельного кадастру не є розпорядниками земель сільськогосподарського призначення. Даний досвід може бути використаний в Україні з метою приведення нашої держави до Європейських стандартів у галузі управління земельним кадастром. Табл.: 1. Бібліогр.: 27.

Ключові слова: земельний кадастр, агентство, топографія, геодезія, картографія, земельні відносини, база даних.

УДК 332.3

Управление земельными ресурсами в контексте реализации земельно-кадастровой политики Европейского Союза / Юрченко И.В. // Экономика АПК. – 2017. – № 9. – С. 63.

Цель статьи – исследовать задачи, которые выполняют государственные агентства по управлению земельным кадастром стран Европы и Украины.

В процессе исследования использованы методы: диалектический и сравнения.

Исследованы цель создания и основные задачи, которые выполняют государственные агентства десяти стран Европы и Украины по управлению земельным кадастром. Проведено сравнение заданий, которые выполняет Государственная служба Украины по вопросам геодезии, картографии и кадастра с теми, что возложены на государственные агентства стран Европы по управлению земельным кадастром.

По результатам исследования сделан вывод, что ни в одной из десяти проанализированных стран Европы государственные агентства в сфере земельного кадастра не являются распорядителями земель сельскохозяйственного назначения. Этот опыт может быть использован в Украине с целью приведения нашего государства к европейским стандартам в области управления земельным кадастром. Табл.: 1. Библиогр.: 27.

Ключевые слова: земельный кадастр, агентство, топография, геодезия, картография, земельные отношения, база данных.

UDC 332.3

Land management in the context of realization of European Union land cadastre policy / Yurchenko I.V. // Ekonomika APK. – 2017. – № 9. – P. 63.

The purpose of the article is to investigate the tasks that are carried out by the state agencies of the land cadaster management in Europe and Ukraine.

In the process of research were used the following methods: dialectical and comparison.

The purpose of creation and the main tasks performed by the state agencies of ten European countries and Ukraine of land cadastre management are researched. There're compared tasks performed by the State Service of Ukraine for Geodesy, Cartography and Cadastre with those assigned to the state agencies of the European countries of the land cadaster management.

According to the results of the study, it is concluded that in none of the ten analyzed European countries, state agencies of the land cadaster management are not the managers of agricultural land. This experience can be used in Ukraine to implement the European standards in the land cadastre management. Tabl.: 1. Refs.: 27.

Keywords: land cadastre, agency, topography, geodesy, cartography, land relations, database.

УДК 334.7:631.115

Управлінські аспекти підвищення ефективності комерційної діяльності фермерських господарств / Голубєв А.В. // Економіка АПК. – 2017. – № 9. – С. 70.

Мета статті – оцінка ефективності виробничо-комерційної діяльності фермерських господарств, актуалізація доступних маркетингових інструментів, виділення напрямів удосконалення управління її результатами. У процесі дослідження використано методи: системного економічного аналізу, узагальнення, порівняльний аналіз, аналіз часових рядів. За допомогою системного економічного аналізу, узагальнення наявних даних визначено коректність трактування комерційної діяльності як маркетингу фермерської продукції, деталізовано цілі управління нею в сучасних умовах за видами спеціалізації фермерського господарства та запропоновано напрями такого управління, як інтеграція в обслуговуючо-збутові кооперативи, маркетинг власної продукції на основі її сертифікації, поліпшення якості, пошуку спеціалізованих ринків, поглиблення переробки, персоналізації комерційних зв'язків

із торговими партнерами й кінцевими споживачами. Викладений матеріал має практичну цінність, оскільки узагальнює доступні цілі та напрями управління ефективністю комерційної діяльності фермерських господарств. Табл.: 3. Бібліогр.: 15.

Ключові слова: управління ефективністю, комерційна діяльність, маркетинг продукції, інтеграція, кооперативи, фермерські господарства.

УДК 334.7:631.115

Управленческие аспекты повышения эффективности коммерческой деятельности фермерских хозяйств / Голубев А.В. // Экономика АПК. – 2017. – № 9. – С. 70.

Цель статьи – оценка эффективности производственно-коммерческой деятельности фермерских хозяйств, актуализация доступных маркетинговых инструментов, выделение направлений совершенствования управления её результативностью. В процессе исследования использованы методы: системного экономического анализа, обобщения, сравнительный анализ, анализ временных рядов. С помощью системного экономического анализа, обобщения имеющихся данных определены корректность трактовки коммерческой деятельности как маркетинга фермерской продукции, детализированы цели управления ею в современных условиях по видам специализации фермерского хозяйства и предложены направления такого управления, как интеграция в обслуживающе-сбытовые кооперативы, маркетинг своей продукции на основе ее сертификации, улучшения качества, поиска специализированных рынков, углубление переработки, персонализации коммерческих связей с торговыми партнерами и конечными потребителями. Изложенный материал имеет практическую ценность, поскольку обобщает доступные цели и направления управления эффективностью коммерческой деятельности фермерских хозяйств. Табл.: 3. Библиогр.: 15.

Ключевые слова: управление эффективностью, коммерческая деятельность, маркетинг продукции, интеграция, кооперативы, фермерские хозяйства.

UDC 334.7:631.115

Management aspects of increasing the efficiency of farms commercial activity / Holubiev A.V. // Ekonomika APK. – 2017. – № 9. – P. 70.

The purpose of the article is to assess the efficiency of farms production and commercial activity, updating of available marketing tools, allocating of directions for improving the management of its results. In the process of research there're used the following methods: systemic economic analysis, generalization, comparative analysis, time series analysis. The systematic economic analysis allows generalizing of available data that make it possible to define correctness of the interpretation of commercial activity as marketing of farm products. There're also detailed objectives of management in modern conditions according to the types of farms specialization, and proposed directions of such management as integration into service and sales cooperatives, marketing of own products on the basis of its certification, improvement of quality, search of specialized markets, deepening of processing, personalization of commercial relations with trading partners and consumers. The presented material has practical value, because it summarizes the available goals and directions of management of the efficiency of farms commercial activity. Tabl.: 3. Refs.: 15.

Keywords: efficiency management, commercial activity, product marketing, integration, cooperatives, farms.

* * *